

A MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ és a MÁV. SZIMFONIKUSOK

Gördülő operájának vendégjátéka Szolnokon
1950. évi január hó 24-25-én.

VERDI:

RIGOLETTO.

Dalmü 3 felvonásban, 4 képben.

Szövegét írta: Piave. Fordította: Nádaskay L.
és Lényi V. Rendezte: Mikó A.
Vezényel: Fráter Gedeon.

Szereplők:

Mantuai herceg	Sikolya István.
Rigoletto, bohóc	Radnai György.
Gilda	Gencsy Sári.
Sparafucile	Rissay Pál.
Magdaléna, nővére	Lőrincz Zsuzsa.
Montecarlo	Péter Antal.
Marullo, udvaronc	Bakó József.
Borsa, udvaronc	Toronyi Gyula.
Ceprano gróf	Ilyés Sándor.
Ceprano grófné	Surányi Éva.
Giòvanna	Lőrincz Zsuzsa.
Apród	Surányi Éva.
Pörkoláb	Jóny Imre.

Történik Mantuában, a XVI. században.

+++

Az előadás kezdete 7 órakor.

+.+

Kézirat gyanánt. Ára: 50 fillér.

T a r t a l o m :

1. Felvonás:

A mantuai herceg palotájában rendezett fényes bálon ismerkedünk meg a szereplőkkel. Mantua hercege fiatal, élvhajhászó férfi; gáléns szavakkal udvarol Ceprano grófnak. Kinzó nyugtalansággal figyelni ezt a férje, akit ezért Rigoletto, az udvari boldond ki is gonyol.

Közben Marullo lovag elmondja az udvaroncoknak, hogy Rigoletto egy külvárosi házban szokott találkozni kedvesével.

Ezután az idős Monterone gróf vádoló szavakkal vonja felelősségre a mantuai herceget, leánya elcsáli tőjét. Rigoletto, akinek ebben része volt, gunyosan kikacagja, mire az ősz Monterone borzalmas átkot szór fejére. Rigolettót halálosan érinti az átok.

/Változás./ Gondterhelt arccal megy Rigoletto a sötét éjszakában a külvárosi ház felé, ahol a világ szeme elől elrejtve őrzi leányát, a gyönyörűséges Gildát /ejtsd: Dzsilda/. A sötét sikátorban ösztetalálkozik Sparafucile-val, a bérgyilkossal, aki ajánlkozik, hogy csekély díjazásért bárkit eltesz láb alól. Rigoletto elküldi és egyedül maradván, keserű szavakkal panaszolja el sorsát. Milyen keserű dolog a humorát és kacagását odaadni pénzért. Életének egyetlen vigasza leánya; boldogan lép be tehát a

++++
A Rigoletto legnépszerűbb áriája: "Az aszszony ingatag." Érdekes története van. A bemutatónál csak az utolsó pillanatban adta ki Verdi a kottáját, nehogy a fülberéssző dallam már réginek tűnjék a hallgatók előtt.

kicsiny házba, ahol leánya örömpesve fogadja. Rigoletto gondterhes arca lassan felderül és leánya kérdőszavára beszélni kezd Gilda anyjáról. Majd Giovannát /ojtád: Dzsovanna/, leánya társalkodójét figyelmezteti, hogy vigyázzon személtvére, Gildára. Ő azonban kapzsi teremtés, s midőn az é ruhában levő herceg aranyat teli erszényt ad át neki, bűnrészesévé lesz, s elhallgatja Rigoletto előtt a herceg létezését.

Rigoletto érzékenyen bucsuzik Gildától. A leány Giovannának bevallja, hogy apjának semmit sem mondott el arról a deli ifjuról, aki már néhányszor kísérette őt templomból jövet. S áradozva beszél az ifjuról. Hallván ezt a herceg, előlép rejtekélyéről és folytatja az önfeledt vallomást. A leányt megnyugtatta a férfi nyugodt, de szenvedélyes hangja. Közben az utcáról lörmé hallatszik, mire a herceg gyorsan elbuccuzik Gildától.

A zajt az utca sötétjét kihasználó, álarcos udvaroncok okozzák, akik Rigoletto "kedvesét" akarják elrabolni. A leány ezalatt a ház erkélyére megy és önfeledten többször ismételteti a herceg árnevét. Az udvaroncokat ámulatba ejti Gilda szépsége.

Rigoletto azonban megzavarja őket, de félrevezetik azzal, hogy Ceprano grófnőt akarják elrabolni. Csak, amikor leveszi az álarcot a szeméről, döbben rá a valóságra, hogy megfogta az ősz Monterone átka.

2. Felvonás:

A herceg felháborodva értesül Gilda elrablásáról, de amikor udvaroncái elmondják a sikeres rablás részleteit, megayugszik és elsiet, hogy megvigasztalja Gildát.

Teljesen összetörve lép a színre Rigoletto. Egy ideig elviseli az udvaroncok gunyolódását, de végül is kitör és a herceghez akar rohanni, hogy visszaszerezze lányát. De lefogják. Nagy fájdalomában zokogni kezd. Ekkor a herceg lakosztályából Gilda rohan elő. Most Rigoletto rádöbben arra, hogy végeredményben ő maga a bajnok okozója és bosszút esküszik a herceg ellen, s még Gilda is hiába kér a herceg számára kegyelmet.

3. Felvonás: Sparafucile, a bérgyilkos házban mulat a mantuai herceg, annak lányával, Magdalénával. Rigolettonak kapóra jön ez alkalom, hogy megbosszulja magát a hercegen, s megállapodik Sparafucile-vel. Gilda ugyan védené, de apja megmutatja neki a cigánylénynak öltözött Magdalénával mulatozó herceget. Azután Rigoletto kéri lányát, hogy siessen férfiruhában Genovába.

Vihar kezdődik. A herceg nyugovóra tér, de Magdaléna, aki tud Sparafucile tervéről, igyekszik a szép ifjút megmenteni. Megállapodnak, hogyha valaki e szörnyű viharban betéved hozzájuk, annak holttestét fogják a boldognak átadni. Gilda közben, apja parancsának ellenére, Mantuában maradva, a vihar elől a bérgyilkos házába tér. A vihar elmúltával Rigoletto tűnik elő. Sparafucile átadja neki a holttestet egy zsákban. Rigoletto úgy érzi, hogy megbosszulta magát. Ekkor azonban a herceg énekét hallja a házból. Rémes sejtelmek kinozzák. Az ősz Monterone gróf átka megfogant és a zsákból lányának teste dől a karjaiba.

Fk.: Kaposvári Gyula, Szolnok, Városi Könyvtár.